

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Politika-, Közigazgatás- és Kommunikációtudományi Kar
1.3 Intézet	Kommunikáció, Közkapcsolatok és Reklám Intézet
1.4 Szakterület	Kommunikációtudomány
1.5 Képzési szint	Alapképzés/BA
1.6 Szak / Képesítés	Kommunikáció

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Szemiotika (ULM4521)						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Virginás Andrea, egyetemi docens						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Virginás Andrea, egyetemi docens						
2.4 Tanulmányi év	III	2.5 Félév	5	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	DD

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő összóraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					25
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					10
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					10
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					5
Vizsgák					3
Más tevékenységek (egyéni filmnézés):					30
3.7 Egyéni munka össz-órása	83				
3.8 A félév össz-órása	125				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	• Nincs
4.2 Kompetenciabeli	• Nincs

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	Technikai feltételek: kivetítő, hangosítás, számítógép internet-kapcsolattal, tábla. MS Teams felhasználó hallgatóknak és oktatóknak, tárhely.
--	---

5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Technikai feltételek: kivetítő, hangosítás, számítógép internet-kapcsolattal, tábla. MS Teams felhasználó hallgatóknak és oktatóknak, tárhely.
---	---

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	C1. A kommunikációs folyamat elemeinek azonosítása és magyarázata, a tömegkommunikáció és a film társadalombeli helyének és szerepének a meghatározása. C2. A tömegkommunikáció, valamint a filmkészítés sajátos technológiai evolúciójának az elemzése, a tömegkommunikáció fogalmaival való leírása.
Transzverzális kompetenciák	CT1. Szigorú, hatékony és felelős munkastratégia alkalmazása, pontosság és az eredménnyel szembeni személyes felelősség, a szakmai értékrendszer elveinek és normáinak a felvállalása. CT5. A folyamatos képzés lehetőségei beazonosítása, az erőforrások és a tanulási technikák hatékony felhasználása az önnön fejlődés érdekében.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A vizuális kultúra alapvető építőelemeinek ismerete.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	A kulturális-társadalmi összefüggések, folyamatok megismerése, a kulturális közterek megkérdőjelezésének szükségessége, a vizuális megfigyelőkészség fejlesztése.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés: ismerkedés, a tanterv, az elvárások, a szervezés és a határidők ismertetése. (Október 1, 8-10, IV/1)	Frontális, valamint az interaktív attitűdöt ösztönző előadás, szemléltető filmrészletek, dokumentumanyagok, webarchívum.	
2. Technológiai váltópontok és film(es nyelvezet): hang, szín, analóg, digitális környezet. (Október 1, 8-10, IV/1)	Frontális, valamint az interaktív attitűdöt ösztönző előadás, szemléltető filmrészletek, dokumentumanyagok, webarchívum.	

3. Kommunikációelmélet és filmes nyelvezet 1. Kommunikációs folyamat, személyközi kommunikációs helyzet és filmes jelenet, analóg és digitális közegben. (Október 8, 8-10, IV/1)	Frontális, valamint az interaktív attitűdöt ösztönző előadás, szemléltető filmrészletek, dokumentumanyagok, webarchívum.	
4. Kommunikációelmélet és filmes nyelvezet 2. Kommunikációs alapfogalmak (redundancia, entrópia, csatorna, médium, kód, szignál, visszacsatolás, zaj), kommunikációs kódok és filmes jelenet. (Október 15, 8-10, IV/1)	Frontális, valamint az interaktív attitűdöt ösztönző előadás, szemléltető filmrészletek, dokumentumanyagok, webarchívum.	
5. Szemiotikai és strukturalista (film)analízis 1. Jelek, denotáció, konnotáció és filmes jelenet. Metafora, metonímia és filmes jelenet. (Október 22, 8-10, IV/1)	Frontális, valamint az interaktív attitűdöt ösztönző előadás, szemléltető filmrészletek, dokumentumanyagok, webarchívum.	
6. Szemiotikai és strukturalista (film)analízis 2. Bináris oppozíció(k), mítosz, ideológia és filmes jelenet. (Október 29, 8-10, IV/1)	Frontális, valamint az interaktív attitűdöt ösztönző előadás, szemléltető filmrészletek, dokumentumanyagok, webarchívum.	
7. Narratológia és filmes nyelvezet 1. Metz modelleje. Fabula, szűzsé, kronológia. (November 5, 8-10, IV/1)	Frontális, valamint az interaktív attitűdöt ösztönző előadás, szemléltető filmrészletek, dokumentumanyagok, webarchívum.	
8. Narratológia és filmes nyelvezet 2. A narrátor fogalma. (November 12, 8-10, IV/1)	Frontális, valamint az interaktív attitűdöt ösztönző előadás, szemléltető filmrészletek, dokumentumanyagok, webarchívum.	
9. Narratológia és filmes nyelvezet 3. A (klasszikus) elbeszélésmód jellegzetességei. A keretesség. (November 19, 8-10, IV/1)	Frontális, valamint az interaktív attitűdöt ösztönző előadás, szemléltető	

	filmrészletek, dokumentumanyagok, webarchívum.	
10. Intermedialitás és filmes nyelvezet 1: irodalom, színház, animáció. (November 26, 8-10, IV/1)	Frontális, valamint az interaktív attitűdöt ösztönző előadás, szemléltető filmrészletek, dokumentumanyagok, webarchívum.	
11. Intermedialitás és filmes nyelvezet 2: irodalom, színház, animáció. (December 3, 8-10, IV/1)	Frontális, valamint az interaktív attitűdöt ösztönző előadás, szemléltető filmrészletek, dokumentumanyagok, webarchívum.	
12. Filmnyelvi alapoktól a filmesztétikáig 1: elbeszélismód(ok), mise-en-scène/a lefilmezett (díszlet, jelmez és smink, világítás, látvány, színészvezetés), mise-en-image/a filmbeli (kameramunka, vágás, hang+zene, hang+vizuális effektusok). (December 10, 8-10, IV/1)	Frontális, valamint az interaktív attitűdöt ösztönző előadás, szemléltető filmrészletek, dokumentumanyagok, webarchívum.	
13. Filmnyelvi alapoktól a filmesztétikáig 2: elbeszélismód(ok), mise-en-scène/a lefilmezett (díszlet, jelmez és smink, világítás, látvány, színészvezetés), mise-en-image/a filmbeli (kameramunka, vágás, hang+zene, hang+vizuális effektusok). (December 16, 8-10, IV/1)	Frontális, valamint az interaktív attitűdöt ösztönző előadás, szemléltető filmrészletek, dokumentumanyagok, webarchívum.	
14. Az anyag főbb elemeinek ismételése. <i>Zárthelyi írásbeli feladat.</i> (Január 6, 13, 8-10, IV/1)	Frontális, valamint az interaktív attitűdöt ösztönző előadás, szemléltető filmrészletek, dokumentumanyagok, webarchívum.	

Könyvészet:

Bordwell, David – Kristin Thompson. *Film Art. An Introduction*. McGraw-Hill, 2008 (pontos oldalszámok tba).

Bordwell, David – Kristin Thompson. *Film History*, McGraw-Hill, 2003 (pontos oldalszámok tba).

Bordwell, David: *Elbeszélés a játékfilmben*. Budapest, Magyar Filmintézet, 1996. Ford. Pócsik Andrea (pontos oldalszámok tba).

Hayward, Susan: *Cinema Studies. The Key Concepts*. Routledge, London–New York, 2000 (kézikönyv).

Király Jenő: A western morfológiája. In: *Mágikus mozi. Műfajok, mítoszok, archetípusok a filmkultúrában*. Korona Kiadó, Budapest, 1998. 118–143.

Kovács András Bálint. Fabulaalternatívák: Hitchcock. *A modern film irányzatai*. Budapest. Palatinus, 2005. 274-277.

Metz, Christian. A denotáció problémái, 73-99, A film strukturális megközelítése, 101-115. In: Hoppál Mihály-Szekfű András (szerk.): *A mozgókép szemiotikája*. Budapest: MRT TK Szakkönyvtára, 1974.

Róka Jolán. *Kommunikációtan. Fejezetek a kommunikáció elméletéből és gyakorlatából*. Budapest, Századvég Kiadó, 2003, 5-73.

Virginás Andrea. *Audiovizuális kommunikáció*. Scientia Kiadó, Kolozsvár, 2015.

Kötelező filmek:

1942, *Casablanca* (Michael Curtiz)

1952, *High Noon* (*Délidő*, Fred Zinnemann)

1977, *Annie Hall* (Woody Allen)

1986, *Stand by me* (*Állj mellém*, Rob Reiner)

1989, *Dead Poets' Society* (*Holt költők társasága*, Peter Weir)

1990, *Goodfellas* (*Nagymenők*, Martin Scorsese)

1990, *Unforgiven* (*Nincs Bocsánat*, Clint Eastwood)

2004, *Eternal Sunshine of the Spotless Mind* (*Egy makulátlan elme örök ragyogása*, Michel Gondry)

2007, *Zodiac* (A zodiákus, David Fincher)

2009, *(500) Days of Summer* (500 nap nyár, Marc Webb)

2011, *Rise of the Planet of the Apes* (A majmok bolygója: Lázadás, Rupert Wyatt)

2013, *Her* (A nő, Spike Jonze)

2014, *Ex Machina* (Alex Garland)

2018, *Spider-Man: Across the Spider-Verse* (Pókember: Irány a Pókverzum!, Bob Persichetti, Peter Ramsey, Rodney Rothman)

2021, *Dune* (Denis Villeneuve)

2023, *Poor Things* (Szegény párák, Yorgos Lanthimos)

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A szemináriumi tananyag, határidők és vizsgakövetelmények ismertetése.	Csoportos beszélgetés, önálló bemutató.	
2. Önbemutató, dialógus és filmes helyzet analóg közegben. <i>Dead Poets Society</i> .	Csoportos beszélgetések, önálló bemutatók.	A kijelölt alkotások, és a hallgatók által hozott részletek filmnyelvi elemzése.
3. Önbemutató, dialógus és filmes helyzet animációs közegben. <i>Spider-Man: Across the Spider-Verse</i> .	Csoportos beszélgetések, önálló bemutatók.	A kijelölt alkotások, és a hallgatók által hozott részletek filmnyelvi elemzése.
4. Önbemutató, dialógus és filmes helyzet digitális közegben. <i>Ex Machina</i> . <i>Her</i> .	Csoportos beszélgetések, önálló bemutatók.	A kijelölt alkotások, és a hallgatók által hozott részletek filmnyelvi elemzése.
5. Bináris oppozíciók és mítoszok analóg közegben. A western. <i>High Noon</i> , <i>Unforgiven</i> .	Csoportos beszélgetések, önálló bemutatók.	A kijelölt alkotások, és a hallgatók által

		hozott részletek filmnyelvi elemzése.
6. Bináris oppozíciók és mítoszok digitális közegben. A sci-fi. <i>Dune</i> .	Csoportos beszélgetések, önálló bemutatók.	A kijelölt alkotások, és a hallgatók által hozott részletek filmnyelvi elemzése.
7. Narrátor és filmes nyelvezet 1. A mindentudó narrátor. <i>Casablanca</i> , <i>500 Days of Summer</i> .	Csoportos beszélgetések, önálló bemutatók.	A kijelölt alkotások, és a hallgatók által hozott részletek filmnyelvi elemzése.
8. Narrátor és filmes nyelvezet 2. A szubjektív narrátor. <i>Goodfellas</i> .	Csoportos beszélgetések, önálló bemutatók.	A kijelölt alkotások, és a hallgatók által hozott részletek filmnyelvi elemzése.
9. Filmes nyelvezet és kronológia 1. Lineáris elbeszélés. <i>Stand by Me</i> .	Csoportos beszélgetések, önálló bemutatók.	A kijelölt alkotások, és a hallgatók által hozott részletek filmnyelvi elemzése.
10. Filmes nyelvezet és konrológia 2. Non-lineáris elbeszélés. <i>Eternal Sunshine of the Spotless Mind</i> , <i>Annie Hall</i> .	Csoportos beszélgetések, önálló bemutatók.	A kijelölt alkotások, és a hallgatók által hozott részletek filmnyelvi elemzése.
11. A filmezett látvány 1. Díszlet, jelmez, tér és szín. <i>Poor Things</i> .	Csoportos beszélgetések, önálló bemutatók.	A kijelölt alkotások, és a hallgatók által hozott részletek filmnyelvi elemzése.

12. A filmezett látvány 2. A kamera távolsága/helyzete a filmezett látványhoz képest. <i>Zodiac</i> .	Csoportos beszélgetések, önálló bemutatók	A kijelölt alkotások, és a hallgatók által hozott részletek filmnyelvi elemzése.
13. A filmezés nyelve: az ember mozgása, a kamera mozgása, a vágóprogram. <i>Rise of the Planet of the Apes</i> .	Csoportos beszélgetések, önálló bemutatók	A kijelölt alkotások, és a hallgatók által hozott részletek filmnyelvi elemzése.
14. Ismétlés, vizsgafelkészítő.	Csoportos beszélgetések, önálló bemutatók	A kijelölt alkotások, és a hallgatók által hozott részletek filmnyelvi elemzése.

9. A szakmai testületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

Az előadás és a szemináriumi témák megfelelnek a különböző szakmai testületek elvárásának, versenyképes szaktudást biztosítanak a vizuális művészeti ágazatok terén.

10. Értékelés

10. 1. A felmérésre való jelentkezés előfeltételei:

A hallgatóknak az előadások és szemináriumok 80%-án ajánlott a jelenlét, ha ez 50%, illetve 75% alá csökken, a hallgató nem fogadható a felmérésen (összhangban az egyetemi szabállyal). A megengedettnél több hiányzás esetén csak orvosi igazolás felmutatásával lehet jelentkezni a vizsgákra és a pótvizsgákra.

Ugyanilyen előzetes követelmény a félévi aktivitások (csoportmunkában való részvétel, zárthelyi írásbeli feladatok, bemutató) teljesítése.

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.2. Előadás	Az előadások alkalmával végzett aktivitás: részvétel és új fogalmak használata	Írott vizsga kérdések alapján	50%

	a csoportos munkában, a zárthelyi írásbeliken. Az előadásokon felvezetett fogalmak ismerete. A szakirodalom ismerete. A kötelező filmek ismerete.		
10.3 Szeminárium / Labor	A szemináriumok alkalmával végzett aktivitás (részvétel és új fogalmak használata a csoportos munkában), Szemináriumi bemutató: a hallgató szabadon választ egy vagy két, de összesen nem több, mint 5 perc hosszú filmrészletet, és azt bemutatja és elemzi, minél több filmes fogalomra és szakkifejezésre rámutatva. A bemutató hossza tíz perc.	Folyamatos számonkérés Filmrészletek relevanciája a tantárgy szempontjából, legalább öt különböző típusú filmes és kommunikációelméleti fogalom, szakkifejezés azonosítása (plánok, képkivágások, kameramozgások, színkezelés, vágás típus, elbeszélés típus, díszlet és látványelemek, narrátorhasználat, önbemutató, bináris opposíció, denotáció-konnotáció, stb), előadásmód minősége: érthetőség, követhetőség, következetesség	50%
10.4. További megjegyzések A jelenlét a 10.1. pontban megfogalmazottak szerint. Nem részesülnek kivételben azok a diákok, akik két egyetemre iratkoztak be, vagy munkát vállaltak. A vizsgára csak azok a diákok jelentkezhetnek, akik teljesítették az egyéni feladatokat, illetve jelen voltak a minimális kötelező óraszámokon. A többiek a következő féléves vizsgára jelentkezhetnek újra. A fellebbezések a jegyek közzététele után, huszonnégy órán belül adhatók le.			

A hallgatónak ismernie kell a kurzust, min. 3 szakirodalmi tételt és a kötelező filmeket. Az írásos feladatok esetében az oktató az egyéni íráskészségek fejlesztését tartja szem előtt, az MI használata nem megengedett – ellenkező esetben a hallgató eszik a tantárgy teljesítésének lehetőségétől. Lehetséges viszont az MI által adott válaszok kritikai elemzése, szakirodalmi háttérrel – világosan megjelölve, hogy melyik szövegrész származik az MI-től és melyik a hallgatótól (beleértve az MI válaszait generáló promptokat).

Kitöltés dátuma
2024.09.25.

Előadás és gyakorlat felelőse
dr.Virginás Andrea, egyetemi docens

Az intézeti jóváhagyás dátuma
2024.09.30

Intézetigazgató
dr. Ioan Hosu, egyetemi előadótanár